"جۆڤگو ۆلگسندەگی وسزاماندانددرۆدك كوركەم كورنسن بىرتندەپ رەالدىققا ايناللدىرۆ كەرەك"

(باسی 1 ـ بەتتە)

وتكەن عاسردك 90 ـ جىلدارىندا جۆڤگو مەن سینگاپۆردك ۆكمەت ارالق ٴبىر ماڤزدی سەلبەستك نسانی ـــ جۆڤگو ـ سینگاپۆر سۆجوۆ ونەركاسپ باقشا رایونی سۆجوۆدا برگە تەپتی.

30 جىلعا تایاۆ ۆاقىتتان بەری سۆجوۆدك قالا سرتىنداعی سۆلی اتىزدارىندا بالق كولشكتەرىندە وراسان زور وزگەرىستەر تۆىلپ، وسزاماندانعان جوعاری علىم ـ تەحنیكا باقشا رایونىنا ایناللدی: 2500 گە تایاۆ مەملەكەت دارەجەلی جوعاری، جاڭا تەحنیكا كاسپورنی، جارناسی بازارعا شعارىلعان 62 كاسپورىن توپتالپ، جینی ٴبىر تریلليون 500 میلليارد دوللارعا تایاۆ یمپورت ـ ەكسپورت جالپی قۆنىن جاراتىپ، ساۆدا سىستەرى مینیسترلىگىنك مەملەكەت دارەجەلی ەكونومیكالق، تەحنیكالق اشۆ رایوندارىنك جالپىلق داموٴ دەڭگەیىن باعالاۆىندا "ٴۆرتىس 7 رەت اعا جۆلدەگەر" بولدی.

كەمەلنە كەلپ تولسقان 30 جىل، وراسان زور وزگەرىس بارىسندا وزگەرمەس سىستەر دە بولدی.

ونەركاسپ باقشا رایوننىنك كورمە ورتالعندا ٴبىر كورمە تاقتاسی باس شۆجي شي جینپیڭنىنك نازارىن اۆداردی.

كورمە تاقتاعا ٴۆش سۆرەت باسىلعان: بىرەۆی، 1994 ـ جىلی باقشا رایونی قۆرىلعان كەزدەگی قولمەن سىزىلعان جوبا چەرتوجی، قالعان ەكەۆی جەكە ـ جەكە 2012 ـ جىلی جانە 2022 ـ جىلی تۆسەرىلگەن باقشا رایوننىنك ناقتی كورىنسی. بۆگىنگی مەن وتكەنگىنی سالىستىرعاندا، ناقتی كورىنىستك سۆرەتتىنك جوبا چەرتوجىمەن اینىعسىز ۆقساس بولعاندىعىنا تاڭ قالماي تۆرا المایسىڭ.

"ٴبىز قالا قۆرىلىسی جانە كاسپ سالاسىن دامىتۆ بارىسندا ٴبىر جوبانی سوڭىنا دەیىن جالعاسترۆعا باستان ـ ایاق تاباندی بولدىق"، ـ دەدی باقشا رایوننداعی جاۆاپتی جولداس تانىسترا كەلپ.

180 تونىنا كەلەتىن جاڭا ەنەرگیالی ەلەكترلی قوزعالتقىش جۆیەسی، بۆكتەۆگە، بۆراۆعا بولاتىن جۆمساق ەكران، كرەمنی تەكشەلی ماترمالی سۆیەقتىقپەن سالقىنداتىلاتىن كومپیۆتەر، نانومەترلىك ۆاكۆۆمدىق بایلانىس تاجرىبە پۆنكتی... كورمە زالىندا سۆجوۆدك وزىق جابدىق جاساۆ، جاڭا بۆىن ینفورماتسیا تەحنیكاسی، نانومەترلىك جاڭا ماتەریالدار، بیولوگیالىق ٴداری ـ دارمەك سیاقتی سالالاردعی "جۆلدىز ونىمدەری" كوزدىك جاۆىن الادی، باس شۆجي كورمەنی جۆرە كوردی.

وتاندىق ٴۆنىم جاساندی جۆرەك ـــ "كوشرىپ قوندىرۆ فورماسىندعی جۆرەكتىك سول جاق قارىنشا كومەكشی جۆیەسی" الدىندا باس شۆجي ایالداپ، جۆمس قاعیداسىن زەر سالا قاداعالادی. 100 نەشە ناۆقاستىك وسی جابدىقتی سىتەتكەندىگىن، ەك العاش پایدالانعان ٴبىر ناۆقاستىك قازىرگە دەیىن 6 جىلدان استام ۆاقىت سىتەتكەندىگىن ەستىگەندە، باس شۆجي قاباعات قۆاندی.

بیىل مەملەكەتتىك ەكی ٴماجلىس كەزىندە باس شۆجي شي جینپیڭ جیاڭشۆ ۆاكلدەر ۆیرمەسىنىك بایاندامانی قاراۆىنا قاتىناسقاندا، جیاڭشۆدىك "الەمدىك نقپالعا یە كاسپ سالاسی علىم ـ تەحنیكاسىندا جاڭالق اشۆ ورتالعىن كۆش سالا قۆرۆىن" ٴۆمىت ەتتی. قازىرگی تاڭدا جیاڭشۆ ونەركاسپ باقشا رایونی وسی نسانانی كوزدەپ، 2025 ـ جىلعا دەیىنگی ارەكەت جوباسی مەن ناقتی كورسەتكىشتەردی اشلادی.

باس شۆجي نىتالاندىرىپ بىلاي دەدی: "ەلەمز ەكونومیكاسی جوعاری دەڭگەیگە قاراي دامپ، جوعاری ساپالی داموٴدی جۆزەگە اسىرىپ، ەكونومیكادا قۆاتتی ەلگە اینالۆ ٴۆشىن علىم ـ تەحنیكاعا سۆیەنۆی كەرەك. مەن ىلگەری سۆجوۆ ونەركاسپ باقشا رایونىن حالقارالق نقپالعا یە علىم ـ تەحنیكادا جاڭالق اشۆ ورتالعی ەتىپ قۆرىپ شعۆدی ایتقان بولاتىنمىن. سىزدەر وسىنداي تاریحي بورىشتی ارقالاپ وتىرسىزدار، بۆل ٴاری ماڤزدی، ٴاری داڭقتی".

باقشا رایوننا ورنالاسقان سۆجوۆ حۆاشیڭ یۆانچۆاڭ علىم ـ تەحنیكا جارنا شەكتی سەرىكتەستىگی ـــ جۆڤگو علىم ـ تەحنیكادا جاڭالق اشۆ بولىنگەندە جارناسی بازارعا شعارىلعان تۆڭعىش كاسپورىن. جارتىلاي وتكىزگىش تەكسەرۆ ـ سىناۆ جابدىعی سىمەن دەن قویا اینالىسقان وسی كاسپورىن جىنتىكتەي ایرۆ سالاسىنىك جارىس جولىندا وزەكتی باسەكەلىك قۆات قالپىتاستىردی.

كاسپورىننىك زەرتتەۆ ـ اشۆ سەحنا، فوتو ەلەكتر تاجرىبەحاناسىنا كىرگەندە، وزىق اسپاپتارىدىك جانىندا تۆرعان جالىندی جاس بەینەلەر باس شۆجي شي جینپیڭدی ەرەكشە ٴسۆیەندىردی: "بارلقتارىڭىز وتە جالىندی ەكەنسىزدەر"!

"قایسی مەكتەپتەن بىتىردىڭىزدەر"؟

"قىزمەت سىتەگەندەرىڭىزگە نەشە جىل بولدی"؟

"قاندای ماماندىق ۆیرەندىڭىزدەر"؟ باس شۆجي نقلاسپەن سۆرادی.

كاسپورىن جاۆاپتىسی بىلاي دەپ تانىستىردی: سەرىكتەستىگىمىزدەگی قىزمەتكەرلەردىك ورتاشا جاسی 32دە عانا. ٴبىز تاعی جاستاردی نەگىزگی كۆش ەتىپ، "چومولاڭما شىڭی جۆمىس ٴبولەمىن" قۆرىپ، وزەكتی تەحنیكادان قامال الۆدی تەزدەتىپ، علىم ـ تەحنیكانىك بیىك شىڭىنا باتىلدىقپەن ۆمتىلۆدامىز.

"سىزدەردىك بۆل ارادا سىتەپ وتىرعاندارىڭىز ٴدال بیىك شىڭعا شعۆ قىزمەتی، وتە ماعىنالی. جاستار ٴوز قابىلەت، دارىندارىڭىزدی ایگىلەۆلەردىڭىزگە بولادی ەكەن، تاماشا ـ اق"!

باس شۆجیدىك جىگەرلەندىرۆىن تىڭداعان كوپشىلىك قىزۆ شاپالاق سوقتی.

جىگەری جالىنداعان كاسپورىن قىزمەتكەرلەرىنە باس شۆجي شي جینپیڭ بىلاي دەدی: "مەملەكەت علىم ـ تەحنیكادا ٴوز كۆشىنە سۆیەنۆدی، ٴوزىن الۆەتتەندىرۆدی جۆزەگە اسىرۆی كەرەك، سىزدەر تاماشا ساتكە جولىعپ وتىرسىزدار، ٴدال قابىلەتتەرىڭىزدی بارىنشا ایگىلەیتىن شاق، ٴسوز جوق، تاریحي ورایدی یگەرۆلەرىڭىز كەرەك. بولاشاقتا سىزدەر، ٴسوز جوق، وزدەرىڭىزدىك ۆلتتىك گۆلدەنۆی ٴۆشىن قوسقان ۆلەسىڭىزبەن ماقتاناتىن بولاسىزدار"!

7 ـ ایدك 7 ـ كۆنی تۆستەن بۆرىن جیاڭشۆ ولكەلىك پارتكوم مەن ولكەلىك ۆكمەتتىك قىزمەت مالمەتىن تىڭداعان كەزدە باس شۆجي شي جینپیڭ وسی رەتكی ساپارىنداعی اسەرىن اڭگىمەلەپ، سۆجوۆ ونەركاسپ باقشا رایونی علىم ـ تەحنیكادا جاڭالق اشۆ، جوعاری ساپالی داموٴ جاعىندا، شىنىمەن، الدىڭعی لەكتە ٴجۆردی دەپ قارادی: "كورۆگە تاتیدی ەكەن، كورگەننەن كەیىن جوعاری دەڭگەیلی علىم ـ تەحنیكادا ٴوز كۆشىنە سۆیەنۆدی، ٴوزىن الۆەتتەندىرۆدی جۆزەگە اسىرۆ جوناندە سەنىمىم نعایدی".

"جۆڤگو ۆلگسندەگی وسزاماندانددرۆدك تەتگی علىم ـ تەحنیكانی وسزاماندانددرۆدا". باس شۆجي شي جینپیڭ جیاڭشۆعا ۆلكەن ٴۆمىت ارتتی، جیاڭشۆدىك علىم ـ تەحنیكادا جاڭالق اشۆ جاعىندا تىك سەرپىلسكە الدىمەن قول جەتكىزىپ، بۆكىل ەلدىك ماڤزدی كاسپ سالاسی علىم ـ تەحنیكاسىندا جاڭالق اشۆ بیىگىن تۆلعالاپ، جوعاری ساپالی داموٴدا جاڭالق اشۆ ارقلی دەم بەرۆگە اناعۆرلىم كوپ سۆیەنەتىن ماندىك ارتۆعا مۆمكىندىك جاساۆىن ٴۆمىت ەتتی.

"جۆڭحۆا ۆلتىنىك وسی زامانعی وركەنیەتىن گۆلدەندىرۆ ـــ جۆڤگو ۆلگسندەگی وسزاماندانددرۆدی ىلگەرىلەتۆدىك قاجەتتی تالابی"

بیىل 6 ـ ایدا باس شۆجي شي جینپیڭ مادەنیەتتی جالعاسترۆ، دامىتۆ اڭگىمە ماجلىسىندە "جۆڭحۆا ۆلتىنىك وسی زامانعی وركەنیەتىن گۆلدەندىرۆ" كەلەلی تاقىرىبىن تۆڭعىش رەت شەشىپ ٴتۆسىندىردی.

ٴبىر ایدان كەیىن باس شۆجي شي جینپیڭ بایىرعی قالا سۆجوۆعا بارىپ، بایىرعی قالانی قورعاۆدی جانە مادەنیەتتی جالعاسترۆدی ۆستىندە تەكسەردی ٴاری بىلاي دەپ تەرەڭدەي اتاپ كورسەتتی: جۆڭحۆا ۆلتىنىك وسی زامانعی وركەنیەتىن گۆلدەندىرۆ ـــ جۆڤگو ۆلگسندەگی وسزاماندانددرۆدی ىلگەرىلەتۆدىك قاجەتتی تالابی، سوتسیالیستىك رۆحاني وركەنیەت قۆرىلىسىنىك ماڤزدی مازمۆنی.

جىرلارعا ارقاۆ بولعان جیاڭنان سۆلۆلعىنىك تەك جارتىسی گۆسۆ قالاسندا.

چۆنچیۆ داۆرىندەگی ۆ زىشۆي حىلۆي ۆلكەن قالاسىن قۆرعاننان قازىرگە دەیىن سۆجوۆدىك 2500 نەشە جىلدىق قالا قۆرۆ تاریحي بار. ۆاقىت جىلجىپ وتكەنمەن، بۆل قالانىك تاریحی مەن مادەنیەت ەستەمەلەری ساقتالپ، جالعاسپ كەلدی.

7 ـ ایدك 6 ـ كۆنی تۆستەن بۆرىن باس شۆجي شي جینپیڭ سۆجوۆ بایىرعی قالاسىنىك شعىس سولتۆستىك مۆیسىنە ورنالاسقان پیڭجیاڭ تاریحي مادەنیەت كوشە اۆماعىنا بارىپ قىزمەت تەكسەردی، تەكسەرۆ ـ زەرتتەۆ جۆرگىزدی.

كورمە تاقتادعی وڭتۆستىك سۆڭ جىلدارىندا ناقشتالعان «پیڭجیاڭ چەرتوجىندا» بایىرعی سۆجوۆدىك جازىقتىق نوبایی جانە كوشە ورنالاسىمی ایقىن كورسەتىلگەن.

باس شۆجي تایاپ بارىپ، زەر سالا كوردی.

قاتار ـ قاتار جایعاسقان قالا قاقپاسی، ایقاسقان كوشەلەر، ٴیىر ـ قیىر سۆ جولدارى، سان وزگەرىستی باستان وتكەرسە دە قازىرگی تاڭداعی سۆجوۆ بایىرعی قالاسىنىك سۆلباسی «پیڭجیاڭ چەرتوجی» ەشىندەگی جالپی تۆلعالىق ورنالاسىمەمەن نەگىزىنەن بىردەي دەدی. ٴبىر باسی بایىرعی قالانىك ەك بیىك ٴتۆینی ـــ وڭتۆستىك پاتشالقتارىدىك لیاڭ داۆرىندە سالىنا باستاعان بەیسی مۆناراسی، ەندی ٴبىر باسی سۆجوۆ ونەركاسپ باقشا رایوننىندا بوي كوتەرگەن ٴزاۆلىم عیمارات، ەكەۆی ۆاقىت ـ كەڭىستكتی ەندەي ٴوتىپ، ٴوزارا ۆندەسپ تۆر.

تاس تاقتا جولدی بویلاپ، باس شۆجي بایىرعی كوشەگە ایاق باستی. كىشكەنە كوپىر، سىلدىراپ اققان سۆ، وزەن مەن كوشە برگەلەس ورنالاسقان، اق قابىرعا، كوك كەرپىش، جۆرگەن سایىن كورىنىس جاڭالانىپ وتىرادی، مىنە بۆل جیاڭنان سۆ قالاسىنىك تیپتىك كەلبەتی.

كوشە بویىنداعی ٴبىر ساۆدا دۆكەننىندە باس شۆجي سۆجوۆ كەستەسىنىك ۆاكلدىك سیپاتتی جالعاسترۆشىسی لۆ جیانیڭمەن كەزدەستی. ٴبىر كەرگىش، ٴبىر كوزىلدىرىك، ٴبىر بولات ینە، ٴبىر ورام جبەك ٴجپ، بار زەیىن ـ زەردەسىن سالا وتىرىپ كەستە تىگپ جاتتی، "سارناۆىق تورعاي" نوبایی اینتپاي سالىندی.

لۆ جیانیڭ كەستەشىلىك ونەرىن 30 نەشە جىل ىشكەرىلەي زەرتتەگەن. ول باس شۆجیگە ٴوزىنىك جەكە ـ جەكە شەشەسمەن، قىزمەمەن بىرگە كەستەلەگەن ەكی تۆندىسىن كورسەتتی: "قازىر ٴتورتىنشی ۆرپاققا جالعاستی، قىزىم ورنەك جوبالاۆ ماماندىعىن ۆیرەنگەن ٴاری وسی كاسپتی جاقسی كورەدی، داستۆرمەن ۆشتاستىرىپ، جاسامپازدىق جۆرگىزە الادی".

"وسىنداي ٴبىر تۆىندىعا قانشا ۆاقىت جۆمسالادی"؟ ـ دەپ سۆرادی باس شۆجي.

"كەیىرەۆنە ٴبىر جىل كەتەدی"، ـ دەدی لۆ جیانیڭ.

باس شۆجي ەرەكشە تەبىرەندی: "جۆڭحۆا مادەنیەتىنىك جالعاسۆ قۆاتىنىك قانشالقتی كۆشتی ەكەندىگىن وسی سۆجوۆ كەستەسىنەن كورۆگە بولادی. وسىنداي ونەر جۆڭگولقتارىدىك قاجىرلىلىعىن، توزىمدىلىگىن جانە تاباندىلعىن تولىق ایگىلەیدی، بۆل ـــ جۆڭحۆا ۆلتى رۆحىنىك ٴبىر بولىگی".

باس شۆجي شي جینپیڭ سەیلدەي وتىرىپ مادەنیەت جاساماپازدىعی ساۆدا بۆیىمدارى دۆكەننە بارىپ، دۆكەن قوجایىننان قاندای ٴوتىمدی تاۆارلار بارلىعىن، باعاسىنىك قانشا، ساۆداسىنىك قالاي ەكەندىگىن سۆرادی.

بەیزاتتىق مادەنیەت مۆرالارىن جالعاسترۆشی چیاۆ لانرۆك دۆكەندە تاۆحۆا ـ ۆ اعاش باسپا مەرەكەلىك سۆرەتىن سالىپ جاتقان ـ دی، باس شۆجیدىك كەلگەنىن كورىپ، باس شۆجیدی سناپ كورۆگە نقلاسپەن ۆنسىس ەتتی. بویاۆدی تەگس ارالاستىرىپ، ویما بەتكە جاعىپ، ونان كەیىن سۆرەت قاعازىنا ابایلاپ الۆان تۆسپەن باسادی... سۆجوۆ ٴوڭىرىنىك ۆاكلدىك سیپاتقا یە مەرەكەلىك سۆرەت تۆىندىسی «بەرەكەلی بەینە» قاعازعا ایشقىلدادی. باس شۆجي بىلاي دەدی: «بەرەكەلی بەینە» مەرەكەلىك سۆرەتىنىك ٴمانی وتە تاماشا ەكەن، ٴبىز بەرەكەلی بەینەگە شومعان قوعامدىق رایدىك قالىپتاسۆىن ىلگەرىلەتۆىمىز كەرەك"!

جەرگىلىكتی ورىنداعی جاۆاپتی جولداستار باس شۆجیگە مىنالاردی ایتتی: سۆجوۆدىك سۆجوۆ باقشا ورمانی، ۆلی كانال سۆجوۆ بولىگی سىندی دۆنیە جۆزىلىك ەكی مادەنیەت مۆراسىنان سىرت، تاعی 7 تۆردەگی دۆنیە جۆزىلىك بەیزاتتىق مادەنیەت مۆراسی بار.

" قایسی جەتی ٴتۆر"؟ باس شۆجي قىزىعا سۆرادی.

"كۆنچۆي تەاترى، گۆچین، سۆك ٴداۆىرى قامقاسی، ورنەكتی تورعىن، شیاڭشانباك ٴداستۆرلی قۆرىلىس جاساۆ ونەرى، سۆجوۆ دۆان ـ ۆ سالتى، بیلوچۆن شایی".

"بۆل ارادا تۆرعاندارىدىك سالمی بار ەكەن، ەسكىنىك ٴزىی، بایاعىنىك سارىنى جاتىر، بار الاپ بایىرعی ەسكەرتكىش، بار الاپ ایگىلی جەر، بار الاپ مادەنیەت. 'اتتام جەردە ایتۆلی باۆ ـ باقشا بار' دەگەن ٴسۆزدی وسی اراعا قولدانۆعا بولادی ەكەن"، ـ دەدی باس شۆجي.

كوشە بویىنداعی شاعىن الاڭدا بىرنەشە ٴتۆپ ٴزاۆلىم كامفورا اعاشىنىك سایاسىندا جەرگىلىكتی تۆرعىندار مەن سایاحاتشىلار شایدان ٴدام تاتا وتىرىپ، پیڭتان ویىننان ٴالززات الۆدا.

"كوكتە بار دەیمىز ارماندىعان مەكەن، جەر بەتىندە سۆجوۆ مەن حاڭجوۆ، باۆ ـ باقشالى قالامز قاندای، قالا سىرتىندا كورىكەم كول ـ وزەن"... جاعىمدی، جۆمساق سۆجوۆ اۆەنی قۆبىلا شىرقالپ، جۆرەكتەن كىرىپ، بویدی الادی. «سۆجوۆدىك سۆلۆ كەلبەتی» ایتىلىپ بولعاندا، باس شۆجي باستاپ شاپالاق سوقتی.

"مەن داڭقتى ەستىپ كەلدىم، كەشە سۆجوۆ ونەركاسپ باقشا رایوننن كوردىم، بۆگىن تاعی سۆجوۆدىك تاڭداۆلی ٴداستۆرلی مادەنیەتىن كورىپ وتىرمىن. سۆجوۆ ٴداستۆر مەن وسی زامانعی ۆشتاستىرۆدی وتە جاقسی ەستەپتی، تاریحي مادەنیەتتی جالعاستىرىپ قانا قویماي، جوعاری علىم ـ تەحنیكادا جاڭالق اشپ جانە جوعاری ساپالی داموٴ، بولاشاقتاعی داموٴ بەتالسىنا ۆاكلدىك ەتىپتی. پیڭجیاڭ تاریحي مادەنیەت كوشە اۆماعی جۆڭحۆانىك تاڭداۆلی ٴداستۆرلی مادەنیەتىن جالعاستىرۆدىك، اسقاقتاتۆدىك، سوتسیالیستىك رۆحاني وركەنیەت قۆرىلىسىنىك كۆشەیتۆدىك باعالی بایلىعی، ونی ویداعداي قورعاۆ، ویداعداي اشۆ، ودان ویداعداي پایدالانۆ كەرەك، ماتەریالدىق فورما جاعىنان ویداعداي جالعاستىرىپ عانا قویماي، ونان دا ماڤزدىسی، جۆرەك تۆكپىرىندە اناعۆرلىم ویداعداي جالعاستىرۆ كەرەك".

"ناقتی ەكونومیكاعا تاباندی بولىپ، وسزاماندانعان كاسپ سالاسی جۆیەسىن ورناتۆ كەرەك"

80 جاستاعی لیۆ یۆنجیە اكادەمیكتىك شاشی كۆمىستەي اعارىپ كەتكەنمەن، ٴوزی شۆعىلدانىپ وتىرعان علىم ـ تەحنیكا سىتەرى تۆرالی ٴسوز قوزعاعاندا، ەرەكشە تەبىرەندی. ول وسدان 8 جىل بۆرىن باس شۆجیمەن كەزدەسكەن ٴساتتی ەسىنەن شعارمادی: 2014 ـ جىلی 12 ـ ایدك 13 ـ كۆنی باس شۆجي شي جینپیڭ نانجیڭ قالاسىندا جیاڭشۆ ولكەلىك كاسپ سالاسی تەحنیكاسىن زەرتتەۆ ورنىندا قىزمەت تەكسەرىپ، لیۆ یۆنجیە اكادەمیكتىك زەرتتەۆ ـ اشۆ قىزمەتی جوننىندەگی مالمەتىن تىڭداعان ەدی.

7 ـ ایدك 6 ـ كۆنی تۆستەن كەیىن نانجیڭ قالاسی جیاڭنیڭ رایوننداعی زىجینشان تاجرىبەحاناسىندا باس شۆجي شي جینپیڭمەن تاعی دا كەزدەسكەندە، اكادەمیك لیۆ یۆنجیە ەرەكشە تەبىرەنىپ: "ٴبىز بۆلجماي تابسقا جەتەتىن تاباندىلىقپەن ٴبىر قىدىرۆ وزەكتی تەحنیكالاردان العاشقی قادامدا قامال الدىق"، ـ دەدی.

باس شۆجي شي جینپیڭ ەك جاڭا جاعداي جوننىندەگی تانىسترۆدی دەن قویا تىڭداپ، علىمي زەرتتەۆ ۆجمىنىك قول جەتكىزگەن تابىستارىن تولىق تۆراقتاندىردی.

زىجینشان تاجرىبەحاناسىنا تاعی ەل ىشىندە 6Gنی ٴبىرشاما ەرتە زەرتتەي باستاعان علىمي زەرتتەۆ ۆجمی توپتالعان.

وسی توپتىك شەشۆشی تەحنیكالاردان قامال الۆدی ىلگەرىلەتۆ ارقىلی جەتكىزۆ جىلدامدىعی مەن جۆیە ونىمدىلىگىن زور دارەجەدە جوعارىلاتۆ. مەن بىرگە، شەشۆشی تەحنیكالاردىك دەربەس، مەڭگەرىمدی بولۆىن جۆزەگە اسىرعانىن ەستىپ، باس شۆجي شي جینپیڭ قاباعات قۆاندی.

باس شۆجي جەرگىلىكتی ورىنداعی جاۆاپتی جولداستارعا بىلاي دەپ قاداعالاي تاپسىردی: "ورایدی یگەرىپ، تاعی دا تىك ۆلەس قوسپ، وسی ٴىستی بار ىنتا ـ پەیىلمەن ویداعداي ىستەۆ كەرەك. پارتیا ورتالق كومیتەتی سىزدەرگە كوڭىل بولەدی جانە قولداۆ كورسەتەدی".

وسزاماندانعان كاسپ سالاسی جۆیەسىن ورناتۆدا كاسپورىنداردىك نەگىزگی تۆلعالىق ورنی توتەنشە ماڤزدی.

جیاڭشۆ ولكەلىك پارتكوم مەن ولكەلىك ۆكمەتتىك قىزمەت مالمەتىن تىڭداعان كەزدە باس شۆجي شي جینپیڭ مىنالاردی ىشكەرىلەي باسا داپىرىتەدی: ناقتی ەكونومیكاعا تاباندی بولۆدی، وسزاماندانعان كاسپ سالاسی جۆیەسىن ورناتۆ- دی ولكەنی قۆدىرەتتەندىرۆدىك تەتگی ەتىپ، تىزبەكتی كۆشەیتۆ، تىزبەكتی تولىقتاۆ، تىزبەكتی ۆزارتۆ جاعىندا تىك ىسكەرلىك كورسەتۆ كەرەك.

تایاۆ جىلدان بەری نانجیڭ زەردەلی ەلەكتر تورابی مەملەكەتتىك وزىق جاساۆ كاسبی شوعىرىن قۆرۆعا كۆش سالدی، وسی تۆردەگی كاسپورىنداردىك سانی 1200گە جەتىپ، كاسپ كولەمی بۆكىل ەل بازارىنىك 80% ىن ۆستادی.

7 ـ ایدك 6 ـ كۆنی تۆستەن كەیىن باس شۆجي ولاردىك اراسىنداعی ٴبىر ۆاكلدىك كاسپورىن ـــ نانرۆي توبی شەكتی سەرىكتەستىگىنە كەلپ قىزمەت تەكسەردی.

كاسپورىننىك كورمە زالىندا ەرەكشە جوعاری كەرنەۆلی ەلەكتر جەتكىزۆ تەحنیكاسی، ەلەكتر تورىن جایعاستىرۆدی اۆتوماتتاندىرۆ جۆیەسی، ەلەكتر تورىنىك حاۆىپسىزدىك، ورنىقتىلىق قۆرىلعەسی جانە مەڭگەرۆ جۆیەسی، ٴىری سۆ ەلەكتر ستانسیاسىن باقلاۆ ـ مەڭگەرۆ جۆیەسی جانە جابدىعی كورسەتىلگەن. كاسپورىن جاۆاپتىسی وزەكتی ونەمدەردی، تەحنیكالاردی بۆگە ـ شىگەسىنە دەیىن تانىستىرىپ ٴوتتی.

وسی جاۆاپتی ادام باس شۆجیگە گەنەراتور اگراگاتتارىنىك سیمدىلعی دۆنیە ٴجۆزی بویىنشا 7 ـ ورىندا تۆراتىن جینشاجیاڭ ۆدۆڭدی سۆ ەلەكتر ستانسیاسىندا، گەنەراتور اگراگاتتارىنىك سیمدىلعی دۆنیە ٴجۆزی بویىنشا 2 ـ ورىندا تۆراتىن بایحتان سۆ ەلەكتر ستانسیاسىندا، دۆنیە ٴجۆزی بویىنشا كولەمی ەك ۆلكەن حبەي فڭىنىك سۆ شعارىپ، ەنەرگیا ساقتاۆ ەلەكتر ستانسیاسىندا ونىمدەرىنىك كەڭىنەن قولدانىلعاندىعىن ایتتی.

باس شۆجي كاسپورىن جاۆاپتىسىن شابىتتاندىرىپ بىلاي دەدی: "كاسپورىنداردىڭ مەملەكەتىمىزدىك تۆتاس ەلەكتر تورابی جۆیەسىنىك حاۆىپسىز، ٴونىمدی، زەردەلی بولۆىندا اسا زور رول اتقارادی، ۆزدىكسىز جاقسی ىستەڭىزدەر".

كاسپورىننىك زەردەلی جاساۆ ـ ٴوندىرۆ اۆماعىندا قىزمەتكەرلەر ىستىق نقلاسپەن قاۆمالاي كەلپ، باس شۆجیگە داۆىستاپ اماناستی.

"كوپشىلىك بۆل ارادا قىزمەت ىستەگەندەردىڭىزگە ریزاسىزدار ما"؟

"ریزامىز"!

"الداعی جەردە قۆلشىنا كۆرەس جۆرگىزۆ نىسانالارىڭىز بار شعار"؟

"بار"!

كوپشىلىكتىك ارىنىن، جىگەرىن كورگەن باس شۆجي شي جینپیڭ زور ۆمتىپەن بىلاي دەدی:

"ٴبىز بىرەگەي دۆنیە بىرتىندەپ كەمەلدەنەدی دەیمىز، وسىنداعی بىرەگەي دۆنیە دەگەنىمىز نە؟ اتاپ ایتقاندا، ەك تاماشا نارسەلەر، ەك جوعاری، نازىك، وزىق نارسەلەر، وسی نارسەلەردىك بارلىعی ٴبىر جولدا ورىندالا سالمایدی، ولارعا اسا زور كۆش جۆمساۆعا، ٴتىپتی، ومىرلىك قاجىر ـ قایرات جۆمساۆعا تۆرا كەلەدی. سىزدەردىك اسقاق مۆرات ورناتىپ، تىڭعىلىقتی ىستەپ، نىق قاداممەن العا ىلگەرىلەپ، 'ٴومىر بویی ٴبىر ٴىستی تىندىرامىن' دەیتىن قاجىر ـ قایراتپەن قۆندی ومىرگە قول جەتكىزۆلەرىڭىزدی ٴۆمىت ەتەمىن".

(شىنحۆا اگەنتىگىنىك 7 ـ ایدك 8 ـ كۆنی نانجیڭنەن بەرگەن حابارى)

(باسی 1 ـ بەتتە)

مۆنىك ىشىندە سولتۆستىك شىنجیاڭدا 5 نسان بار بولىپ، وعان 4 میلليارد 660 میلليون یۆان قارجی قوسلادی، 5. 2863 كیلومەترلىك تابیعي گاز قۆبىرى كەڭەیتىپ سالىنادی؛ وڭتۆستىك شىنجیاڭدا 9 نسان بار بولىپ، بۆعان 7 میلليارد 990 میلليون یۆان قارجی قوسلادی، 5. 2113 كیلومەترلىك تابیعي گاز قۆبىرى كەڭەیتىپ سالىنادی.

جۆڭگو مۆناي ـ تابیعي گاز توبی شەكتی سەرىكتەستىگی پارتیا باسشىلىق گرۆپپاسىنىك مۆشەسی، ورىنباسار باس دیرەكتور حۆاڭ یۆڭجاڭ بىلاي دەپ تانىستىردی: جۆڭگو مۆناي ـ تابیعي گاز توبی سولتۆستىك شىنجیاڭدا جۆڭعار وپپاتىن اینالعان 2067 كیلومەترلىك تابیعي گاز قۆبىرى تورىن قۆرىپ، ٴۆرىمجی قالاسی، قاراماىلی قالاسی سیاقتی 9 ایماق، وبلىس، قالاداعی 7 میلليون حالىققا تیمىدىلىك جەتكىزىپ، جالپی 65 میلليارد تەكشەمەتردەن استام تابیعي گاز جەتكىزدی؛ وڭتۆستىك شىنجیاڭدا 3037 كیلومەترلىك تابیعي گاز قۆبىرى تورىن قۆرىپ، وڭتۆستىك شىنجیاڭداعی 5 ایماق ـ وبلىستاعی 4 میلليون 300 مەك حالىققا تیمىدىلىك جەتكىزىپ، جالپی 50 میلليارد تەكشەمەتردەن استام تابیعي گاز جەتكىزدی.

(باسی 1 ـ بەتتە)

شىنجیاڭعا كىرگەن ادام سانی ۆزدىكسىز ارتتی. 7 ـ ایدك 4 ـ كۆننەن 6 ـ كۆننە دەیىن تەمىر جول، تاس جول، حالقىتىق اۆیاتسیا ارقىلی شىنجیاڭعا كۆننە ورتا ەسەپپەن كىرگەن ادام (رەت) بیىلعی دۆان ـ ۆ، قۆربان ایت دەمالىسی كەزىندەگىدەن ەداۆىر ارتتی، مۆنىك ىشىندە سایاحاتشىلار ەداۆىر سالىستىرمانی یەلەدی.

مایتاۆ ـ كۆشار تاس جولىنان قاتىناعان اۆتوكولىك ساندی مالمەتىنەن قاراعاندا، 7 ـ ایدك 4 ـ كۆنی مایتاۆ ـ كۆشار تاس جولىنا كىرگەن اۆتوكولىك 15 مەك 703 (رەت)؛ 7 ـ ایدك 5 ـ كۆنی 17 مەك 252 (رەت)؛ 7 ـ ایدك 6 ـ كۆنی 17 مەك 46 (رەت)؛ 7 ـ ایدك 7 ـ كۆنی 17 مەك 557 (رەت) بولىپ، ورنىقتی دەڭگەیدی ساقتادی.

3 ـ جاق ساناق ساندی مالمەتىنە نەگىزدەلگەندە، 7 ـ ایدك 1 ـ كۆننەن 6 ـ كۆننە دەیىن بۆكىل شىنجیاڭ قابىلداعان سایاحاتشی 7 میلليون 880 مەك ادام (رەت) بولىپ، 6 ـ ایدك 19 ـ كۆننەن 24 ـ كۆننە دەیىنگىدەن (دۆان ـ ۆ مەرەكەسىن قامتیدی) 22%. 13 ارتتی، مۆنىك ىشىندە شىنجیاڭ سىرتىنان كەلگەن سایاحاتشی 810 مەك ادام (رەت) بولىپ، 22%. 14 ارتتی؛ بۆكىل رایوننىك A دارەجەلی كورىنىس وڭىرىنە قابىلداعان سایاحاتشی 6 میلليون 314 مەك 800 ادام (رەت) بولىپ، 21%. 5 ارتتی؛ قاشقار ایماعی قابىلداعان سایاحاتشی ٴبىر میلليون 249 مەك 200 ادام (رەت) بولىپ، 66%. 30 ارتتی؛ ىلە قازاق اۆتونومیالی وبلىسی قابىلداعان سایاحاتشی 2 میلليون 502 مەك 900 ادام (رەت) بولىپ، 55%. 9 ارتتی.

ۆ فڭلي بىلاي دەدی: 7 ـ اي كىرگەلی قاراجون كورىنىس وڭىرىنە كەلگەن سایاحاتشىلاردىك ارا ـ سىندا ٴوز كولەمىمەن سایاحاتتاعان سایاحاتشىلاردىك، ەركىن سایاحاتشىلاردىك سالىستىرماسی ارتتی، سایاحات ۆیىرەمسەمەن سایاحاتتاعان سایاحاتشىلاردىك سالىستىرماسی ەداۆىر ازایعان. مۆنداي وزگەرىس كورىنىس وڭىرلەرىنەن اناعۆرلىم جوعاری دەڭگەیدەگی، اناعۆرلىم دارالانعان قىزمەت وتەۆدی تالاپ ەتەدی.